

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

בפני **כבוד השופט איתי הרמלין**

בעניין: **המאשימה:** **מדינת ישראל**
ע"י עו"ד איתי זרחי

נגד

הנאשם: **יוסי זריהן**
ע"י עו"ד אלעד שאול ועו"ד אהרון מלכה

גזר דין

1. לאחר שמיעת ראיות הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירה של איומים. זאת, בגין משלוח מספר הודעות ווטסאפ לעיתונאית דנה ויס ב-15.5.2021. בשתי ההודעות הראשונות, שאותן קראה גב' ויס, כתב הנאשם: "טפו יכלבה", "בשבת הזאת תשרף לך כל המשפחה".
2. ההודעות נשלחו על ידי הנאשם במהלך עימות צבאי מול החמא"ס ברצועת עזה שפונה "שומר חומות", שבמקביל אליו התרחשו עימותים אלימים קשים על רקע לאומני בתוך ישראל. הנאשם שלח את ההודעות משום שדרך סיקורה של גב' ויס והעמדות שהביעה בשידורי הטלוויזיה לא מצאו חן בעיניו. הנאשם קיבל את מספר הטלפון של גב' ויס בקבוצת ווטסאפ שבה עודדו את חברי הקבוצה לשלוח לה הודעות.
3. הנאשם הודה מן הרגע הראשון (כבר בחקירתו במשטרה) במשלוח ההודעות, ואף הביע צער על כך ששלח אותן, אך טען שלא מדובר באיומים, אלא בביטויי מחאה המוגנים על ידי חופש הביטוי. במשפט טען הנאשם כי המילים: "בשבת הזאת" במשפט שכתב לגב' ויס, לא היו תיאור זמן (כלומר, המועד שבו צפויה משפחתה להישרף). לטענתו, מילים אלה הופיעו כקיצור של התיבה "בזכות השבת הזאת" המשמשת כפתיח לאיחולים ול"ייחולים" ומקבילה במידה מסוימת לתיבה המסורתית "בעזרת השם". בהכרעת הדין קבעתי כי בעת ששלח את ההודעות, הנאשם היה מודע למשמעות המילולית הפשוטה והמאיימת של דבריו שהיא שמשפחתה של מקבלת ההודעה צפויה להישרף באותה השבת שבה נשלחו אליה ההודעות. כיוון שמשמעות הדברים האובייקטיבית היא של איום בפגיעה, וברור שההודעות נשלחו כדי להפחיד או להקניט את מקבלת ההודעה שהנאשם לא היה מרוצה מן הדברים שהשמיעה בשידורי הטלוויזיה, קבעתי שהנאשם עבר עבירה של איומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

4. עוד דחיתי בהכרעת הדין את טענת הנאשם שהעמדתו לדין הייתה תוצאה של אכיפה בררנית. דחיתי את הטענה משום שלפי הראיות שהוצגו במשפט, המדינה העמידה לדין את כל מי שהיו בידיה ראיות נגדו ששלח הודעות מאיימות לטלפון הנייד של גב' ויס. ציינתי בהקשר זה כי משלוח הודעות לטלפון הנייד בתוכנת מסרים מיידיים חמור יותר מפרסום ברשת חברתית. כפי שהסברתי בהכרעת הדין, הסובלים העיקריים מכך שגב' ויס קראה את ההודעה המפחידה ששלח הנאשם, היו ובן זוגה, ולא הנאשם שמרגיש שאתרע מזלו בכך שגב' ויס קראה במקרה את ההודעות ששלח ולא קראה הודעות ששלחו אחרים (הזכרתי בהקשר זה כי השפעתו של ה-moral luck על המשפט היא רחבה). בהקשר זה יש לציין כי בעקבות קבלת ההודעה המאיימת מן הנאשם מיהרה גב' ויס לעדכן את בן זוגה ואת מנהליה. בן הזוג לחץ עליה לפרוש מעבודתה כדי להגן על המשפחה, ומנהליה הגבירו את אבטחתה.

5. הטלפון הנייד הוא כיום החפץ הקרוב ביותר לאדם – הן מן הבחינה הפיזית והן משום שהוא אוצר את סודותיו. לכן, כאשר אדם מקבל הודעה מאיימת ישירות לטלפון הנייד שלו, חששו הטבעי של מקבל ההודעה הוא שכמו שהגיעו לטלפון הנייד שלו כך יכולים מי ששלחו את ההודעה להגיע אליו עצמו.

6. עבירת האיומים נקבעה על ידי המחוקק כצמצום מודע ומכוון של זכות היסוד לחופש ביטוי, והיא נועדה להגן על זכותו של כל אדם לשלוות נפש. המקרה שבפניי מיוחד בכך שמדובר באיום שאף נועד לפגוע בחופש הביטוי של אדם אחר, ובשל כך בוודאי אין מקום להגן עליו מכוחו של חופש הביטוי. הואיל וחופש הביטוי שבו ביקש הנאשם לפגוע הוא חופש הביטוי של עיתונאית במסגרת עבודתה באופן שעלול לסכן את עצם אפשרותה לעסוק במקצוע, הרי שמדובר במעשה שהיה בעל פוטנציאל לפגוע גם בזכות החוקתית לחופש העיסוק של נמענת ההודעה. יתר על כן, איום שנועד לפגוע בחופש הביטוי של עיתונאים עלול לסכל את האפשרות של העיתונות למלא את תפקידה החשוב של עיתונות חופשית במדינה דמוקרטית – הבאת מידע לציבור ממקורות מגוונים, חשיפת הציבור לדעות ולהשקפות שונות, וקיום משקל נגד ביקורתי לגורמי הכוח בחברה – הממשלה, הכנסת, בתי המשפט, רשויות הביטחון, גורמי אכיפת החוק, בעלי ההון וכולי.

7. אמנם במקרה שבפניי גב' ויס נהגה באומץ ולא נטשה את עבודתה על אף הפחד שאחז בה ובבן זוגה למקרה ההודעות ששלח לה הנאשם, אך כמובן אין לדעת אם פחד זה לא השפיע בפועל על חופשיות התבטאויותיה, ואין להקל ראש כלל באפקט המצנן של איומים על אנשי תקשורת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

8. אדם אחר ששלח לגבי ויס באותה תקופה הודעה מאיימת על אותו רקע וממניעים דומים, נשפט בפני השופטת יהב מבית משפט זה (ת"פ (תל אביב) 5560-10-22 מדינת ישראל נ' אביחי טוני (9.5.2024)). השופטת יהב סקרה בגזר הדין בעניינו של אותו אדם שורה ארוכה של פסקי דין ומהם גזרה כי מתחם העונש ההולם בנסיבות אלה הוא בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות. אין לי אלא לאמץ את המתחם שקבעה השופטת יהב. זאת, הן על בסיס הניתוח שערכה השופטת יהב, והן מטעמי שוויון והעיקרון של אחידות הענישה שעמדו ביסוד תיקון 113 לחוק העונשין שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהקשר זה יש לציין שהתביעה טענה בפניי כי מתחם העונש ההולם מתחיל ממספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות, וזאת אף על פי שעמדתה זו נדחתה על ידי השופטת יהב, שאף גזרה על הנאשם שנדון בפניה מאסר על תנאי ושירות לתועלת הציבור, והתביעה לא הגישה על כך ערעור.

הבקשה לביטול ההרשעה

9. ההגנה ביקשה כי אבטל את הרשעתו של הנאשם ואילו התביעה התנגדה לכך. לטענת הסניגורים, העבירה שבה הורשע הנאשם מאפשרת את ביטולה של ההרשעה¹ שהותרה על כנה עלולה לפגוע בנאשם. לדברי הסניגורים, הנאשם למד בזמנו תיווך מקרקעין – מקצוע שהעיסוק בו מחייב קבלת רישיון שלפי החוק עלול לא להינתן בשל הרשעות פליליות של מבקש הרישיון. התביעה התנגדה לבקשה לנוכח העובדה שהנאשם ניהל הוכחות, לאור הניתוח של העבירה על ידי השופטת יהב, ובהיעדר הצבעה על פגיעה קונקרטיה שתיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעה.

10. עיון במסמכים שהוגשו על ידי ההגנה (נ/13-15) והדברים שאמר הנאשם בדברו האחרון, מלמדים שבניגוד לדברי הסניגורים, הנאשם למד לפני מספר שנים קורס נדל"ן ולא המשיך ללימודי תיווך מקרקעין. לדבריו, לא המשיך בלימודים כיוון שהבין שיתכן שלא יוכל לעסוק בכך אם יורשע, אך הוא עדיין מעוניין להשתתף בקורס. הנאשם אמר בהקשר זה בדברו האחרון: "אחד הדברים החשובים לי... אני לא חושב שלעצור לי עכשיו את ההתקדמות שלי... זה מה שלא רציתי שיהיה... מה שחשוב לי בגדול [זה] ההרשעה - שאני אוכל להמשיך הלאה, לעסוק במה שאני רוצה, אם זה מבחינת תיווך או אם אני אחליט לעשות משהו במהלך החיים, שייפתח לי הדלתות ולא להסתכל על הדברים האלה".

11. כידוע, הכלל הוא ש"משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם"², וסיומו של תיק במקרה כזה ללא הרשעה הוא חריג לכלל שיש לנקוט בו "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין

¹ הסניגורים הפנו לפסדי דין רבים התומכים בטענתם זו.
² ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל (21.8.1997)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה"³ – זאת, כאשר מתמלאים שני תנאים: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה"⁴. עם השנים השתרשה בפסיקה גישה שלפיה "על העותר לאי-הרשעה מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו, ולתמוך את טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה"⁵. יתר על כן, ניתן אף למצוא בפסיקה גישה שלפיה "מקום בו הרשעת נאשם בעבירה פלילית עלולה למנוע את עיסוקו במקצוע מסוים, ככלל 'ראוי כי בית המשפט ימנע מלעסוק בכך ויותר את הסוגיה לבחינתם ולשיקול דעתם של גורמי המקצוע המוסמכים"⁶.

12. בניגוד לשופטת יהב אינני מוצא מקום לקבוע כי העבירה שבה הורשע הנאשם אינה מאפשרת בשל חומרתה ביטולה של ההרשעה. קביעה שכזו ממילא אינה נדרשת כיוון שהנאשם אינו עומד בתנאי השני לביטולה של הרשעה. כלומר, לא הובאו ראיות משכנעות שהרשעה תפגע בשיקומו של הנאשם באופן שאינו שקול לחומרת המעשה שבו הורשע.

13. כאמור לעיל, לא רק שהנאשם מעולם לא עסק בתיווך מקרקעין, אלא שבניגוד לדברי הסניגורים, הנאשם אף מעולם לא למד קורס בתיווך מקרקעין, אף על פי שדבר לא מנע ממנו ללמוד את הקורס ולנסות לקבל רישיון כמתווך בטרם סיומו של משפט זה. הנאשם ביטא באופן בהיר את חששו שהרשעה תחסום באופן כללי את התקדמותו בחיים, אך בכך אין הוא שונה מכל נאשם אחר שחשש זה מקנן בו. הנאשם לא הצביע על נזק חריג ומיוחד לשיקומו שתגרום הרשעתו. יש לציין כי אף התנאים לקבלת רישיון לעיסוק בתיווך מקרקעין אינם פוסלים כל בעל הרשעה פלילית מקבלת רישיון, אלא מי ש"הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מתווך במקרקעין"⁷. מכאן שגם אם יבחר הנאשם בשלב כלשהו בעתיד לפנות למסלול של קבלת רישיון תיווך במקרקעין, שאותו נטש בעבר, הרי שכאמור בפסיקת בית המשפט העליון שהוזכרה לעיל, רשם המתווכים במקרקעין הוא שישקול אם הוא ראוי לשמש מתווך במקרקעין לנוכח הרשעתו בעבירת האיומים בתיק זה.

14. לנוכח האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה לביטול ההרשעה.

³ ר"ע 432/85 ג'דעון רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.1985)

⁴ ע"פ כתב הנ"ל

⁵ רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014)

⁶ רע"פ 5006/24 מיכאל כהן שדה נ' מדינת ישראל (15.7.2024) המצטט את רע"פ 6117/23 אפרים נוה נ' מדינת ישראל

(2.5.2024) – ברע"פ נוה דובר בכשרות לעסוק במקצוע מסוים.

⁷ סעיף 5(א)(4) לחוק המתווכים במקרקעין, תשנ"ו-1996.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

עונשו של הנאשם

15. הנאשם בן 27 ללא עבר פלילי. הנאשם הודה כאמור לעיל מן הרגע הראשון במשלוח ההודעות והביע את צערו על שליחתן (עוד בחקירתו במשטרה). בדברו האחרון בפניי חזר הנאשם והביע צער וחריטה על המעשה, ואמר ששלח את ההודעות כ"מיין טעות של ילד שחושב שיכול לרשום מה שבא לו". לדבריו, בזמן שחלף מאז "יהבין לעומק את המעשה". הנאשם עובד מזה שבע שנים בסוכנות רכב ומנהליו משבחים את עבודתו (נ/13-14). כל אלה מצדיקים להטיל על הנאשם עונש שנמצא בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, ואף התביעה הסכימה לכך.

16. על אף האמור לעיל אינני מוצא מקום לגזור על הנאשם עונש הנמצא בקצה התחתון ממש של מתחם העונש ההולם. זאת, משני טעמים. ראשית, מעבר לעצם ניהולן של הוכחות בתיק, אופן ניהול המשפט על ידי ההגנה, שכלל ניסיון להטלת אשם על נפגעת העבירה, מלמד כי נטילת האחריות של הנאשם לא הייתה מלאה. חקירתה הנגדית הארוכה של נפגעת העבירה, שבמהלכה הוצגו על ידי ההגנה קטעים מתוך שידורי הטלוויזיה שבהם השתתפה, הייתה ניסיון בוטה ובלתי ראוי להצדיק את מעשהו הפסול של הנאשם בהתבטאויותיה של נפגעת העבירה. קשה לייחס עניין זה לבחירה של הסניגורים בלבד. יתר על כן, כאמור לעיל אין זה השיקול היחיד בעניין זה. הטעם השני הוא שלנוכח העובדה שהודעתו המאיימת של הנאשם נשלחה לנפגעת העבירה כחלק ממתקפת הודעות ושיחות מאורגנת והמונית על גב' ויס על רקע עבודתה (להערכת הנאשם עשו זאת אלפים), צורכי הרתעת הרבים מחייבים הטלת עונש שאינו מאסר על תנאי בלבד (ראו סעיף 140 לחוק העונשין, תשל"ז-1977). הצורך בהרתעת הרבים נובע גם מעליית תעוזתם של המחרפים, המשמיצים והמאיימים. בעבר ניצלו אלה את האנונימיות שאפשר לראשונה מנגנון הטוקבק (תגוביות) באתרי החדשות באינטרנט (והעסיקו את בתי המשפט בהליכים בעניין בקשות לחשיפת זהות כותב התגובות). והנה, מסתבר שכיום רבים אינם מהססים לשלוח הודעה אלימה מן הטלפון הפרטי שלהם כשהותם גלויה לחלוטין. גם התקדמות הטכנולוגיה המאפשרת להגיע בקלות אל הטלפון הנייד של אדם שהוא כיום כמעט בלתי נפרד מבעליו, מחדדת את הצורך בהרתעה מפני משלוח הודעות מאיימות למי שנמצאים בעין הציבור.

17. לנוכח האמור לעיל, בשל הדמיון הרב בין המקרים ובנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ומכוח עיקרון השוויון והעיקרון הנגזר ממנו של אחידות הענישה, החלטתי לגזור על הנאשם עונש זהה לזה שנגזר על המאיים הנוסף על ידי השופטת יהב⁸.

⁸ סעיף האישום בכתב אישום נגד אדם נוסף ששלח הודעה לגב' ויס באותה תקופה שונה מאיומים להטרדה באמצעות מתקן בזק, הרשתתו בוטלה בהסכמה, והוא נדון ל-100 שעות שירות לתועלת הציבור.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 41455-05-21 מדינת ישראל נ' זריהן

18. לפיכך, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חודשיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא ישוב ויעבור עבירה של איומים.

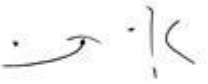
ב. 100 שעות שירות לתועלת הציבור בהתאם לתוכנית שבנה שירות המבחן. לבקשת התביעה, השירות לתועלת הציבור יתחיל לא לפני 1.2.2025.

19. אני מורה לנאשם לפצות את גב' ויס, עדת התביעה מספר 3 ברשימת עדי התביעה, בסכום של 1,500 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט בתוך 60 יום מהיום. התביעה תעדכן את גב' ויס על פסיקת הפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, 9 בדצמבר 2024, במעמד הצדדים.

איתי הרמלין, שופט

ניתן לשלם את הפיצוי החל מעוד 3 ימים לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה באחת הדרכים הבאות:

א. בכרטיס אשראי - www.eca.gov.il

ב. בטלפון - *3592, 072-2055000

ג. במזומן בבנק הדואר בהצגת תעודת זהות

